

ПОНЯТТЯ, СУТЬ І ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

План лекції:

1. **Поняття, сутність та значення кримінального процесу. Завдання кримінального провадження.**
2. **Система стадій кримінального процесу.**
3. **Кримінальна процесуальна форма, функції, відносини та гарантії.**
4. **Поняття та види кримінальних процесуальних документів.**

1. Поняття, сутність та значення кримінального процесу. Завдання кримінального провадження

► Термін «кримінальний процес» походить від лат. *criminalis* — злочинний та *processus* — рух, діяльність, проходження, просування вперед.

► **Кримінальний процес** — це врегульована кримінальним процесуальним законом діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду за участю інших фізичних та юридичних осіб, спрямована на розслідування кримінальних правопорушень, викриття осіб, які їх вчинили, здійснення правосуддя у кримінальному провадженні, а також на вирішення інших питань кримінального провадження.

▶ **як галузь науки (наука кримінального процесу) –**

галузь правової науки, предметом дослідження якої є кримінальне процесуальне право, практика його застосування, а метою – формулювання пропозицій і рекомендацій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства та практики діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду;

▶ **як навчальна дисципліна –**

дисципліна, яку вивчають у вищих навчальних закладах юридичного профілю, предметом якої є кримінальне процесуальне право, практика його застосування, а також наука кримінального процесу.

Завдання кримінального провадження сформульовані в ст. 2 КПК України.

Ними є:

- ▶ 1) захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень;
- ▶ 2) охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження;
- ▶ 3) забезпечення *швидкого, повного та неупередженого* розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

- ▶ **Вимога швидкості** означає максимальне наближення строків проведення досудового розслідування та судового розгляду до моменту вчинення кримінального правопорушення (початку кримінального провадження).
- ▶ **Вимога повноти** означає встановлення під час проведення досудового розслідування та судового розгляду всіх обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні (ст. 91 КПК України).
- ▶ **Вимога неупередженості** означає об'єктивне, безстороннє дослідження обставин кримінального провадження під час досудового розслідування та судового розгляду.

Значення кримінальної процесуальної форми:

- забезпечує дотримання режиму законності в кримінальному процесі;
- створює необхідні умови для швидкого, повного та неупередженого кримінального провадження;
- забезпечує захист прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні;
- сприяє забезпеченню виховного впливу кримінального процесу;
- забезпечує єдиний порядок кримінального провадження.

Кримінальні процесуальні функції – це визначені законом основні напрями кримінальної процесуальної діяльності, які спрямовані на вирішення завдань кримінального провадження.

Основними кримінальними процесуальними функціями є:

- ▶ 1) правосуддя (вирішення справи по суті);
- ▶ 2) обвинувачення;
- ▶ 3) захист.

**Інші
кримінальні
процесуальні
функції**

розслідування

**нагляд за
додержанням
законів**

**судовий
контроль**

**профілактична
функція**

Форми реалізації кримінальних процесуальних функцій:

```
graph TD; A[Форми реалізації кримінальних процесуальних функцій:] --> B[– прийняття рішень;]; B --> C[– виконання дій;]; C --> D[– участь у проведенні процесуальних дій];
```

– прийняття рішень;

– виконання дій;

– участь у проведенні процесуальних дій

Основні види кримінальних процесуальних документів:

- – постанова;
- – протокол;
- – клопотання;
- – ухвала;
- – обвинувальний акт;
- – вирок.

Класифікація кримінальних процесуальних документів:

**1) за
процесуальним
значенням**

**2)
за
імперативністю
складання**

**3) за місцем
складання**